

Rembrandtstraat 5
Monster
(Gemeente Westland)

*Een archeologisch
bureauonderzoek*

ArGeoBoor rapport 1569

Definitief

auteurs: M.L. Kruijthof (senior KNA archeoloog) & L.C. Nijdam (senior KNA prospector)

paraaf voor vrijgave

datum: 4 augustus 2023

Opdrachtgever: Aqua-Terra Nova B.V.

ISSN: 2351-9975

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting.....	3
1 Inleiding	4
1.1 Beleidskader	4
1.2 Doel en Vraagstelling.....	5
1.3 Administratieve data	6
2 Gegevens plangebied	7
2.1 Beschrijving plangebied.....	7
2.2 Voorziene ontwikkeling.....	8
2.3 Aardkundige gegevens	8
2.4 Historische situatie	15
2.5 Archeologische informatie	19
3 Conclusies.....	24
4 Aanbeveling	25
Literatuur.....	26
Bronnen Kaarten en Overige bronnen (geraadpleegd in juli 2023)	26

*Foto voorpagina: Het oudste gedeelte van de bebouwing uit 1955. Foto: Historische Vereniging
Monster-Ter Heijde.*

Samenvatting

In opdracht van Aqua-Terra Nova B.V. heeft ArGeoBoor in samenwerking met ArcheoWest een archeologisch bureauonderzoek opgesteld voor de locatie Rembrandtstraat 5 in Monster (Gemeente Westland). De aanleiding van het onderzoek is de voorgenomen bestemmingswijziging van het perceel. Bij toekomstige werkzaamheden zijn mogelijk archeologische waarden in het geding.

Het plangebied bevindt zich op de archeologische beleidskaart van de Gemeente Westland in een zone met een middelhoge tot hoge archeologische verwachting. De doelstelling van het bureauonderzoek is het formuleren van een archeologische verwachting voor het plangebied op basis van bekende aardkundige, historische en archeologische gegevens. Kansarme zones of zones die niet verstoord zullen worden, worden uitgesloten voor vervolgonderzoek en kansrijke zones die door de werkzaamheden verstoord zullen gaan worden juist geselecteerd worden voor vervolgonderzoek.

Uit het bureauonderzoek blijkt dat in de ondergrond een strandwal ligt, die gevormd is in de ijzertijd en Romeinse tijd. In de top van de intacte strand- of duinafzettingen kunnen bewoningssporen vanaf de late ijzertijd verwacht worden. Omdat het gebied buiten de historische dorpskern ligt, is de verwachting voor bewoningssporen uit de late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd relatief laag. Wel kunnen uit deze periode sporen van agrarisch landgebruik aanwezig zijn. Vroegere landbouwwerkzaamheden en de bouw van de huidige opstallen rond 1955 hebben de bodem naar verwachting overal tot minimaal 50 cm -mv verstoord (onder de gebouwen mogelijk dieper), daaronder is de bodemopbouw waarschijnlijk intact, met uitzondering van lokale verstoringen door heipalen en funderingsmuren.

Op basis van de resultaten uit het bureauonderzoek luidt het advies om de vrijstellingsgrenzen zoals in het bestemmingsplan zijn opgenomen, te handhaven. Bij toekomstige ontwikkelingen die deze grenzen overschrijden, wordt geadviseerd om in aanvulling op onderhavig bureauonderzoek een inventariserend veldonderzoek door middel van grondboringen plaats te laten vinden. Hiermee kan de bodemopbouw nauwkeuriger in kaart worden gebracht, kunnen potentiële archeologische niveaus worden opgespoord en kan de aanwezigheid en diepte van eventuele recente bodemverstoringen worden bepaald.

Het wordt geadviseerd om bovenstaand advies voor te leggen aan de bevoegde overheid, de gemeente Westland.

1 Inleiding

1.1 *Beleidskader*

In opdracht van Aqua-Terra Nova B.V. heeft ArGeoBoor in samenwerking met ArcheoWest een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd voor de locatie Rembrandtstraat 5 te Monster (gemeente Westland). De aanleiding voor het onderzoek is de voorgenomen bestemmingswijziging. Eventueel aanwezige archeologische waarden kunnen door toekomstige werkzaamheden verstoord worden.

Ter plaatse is het bestemmingsplan “Kern Monster” d.d. 25 juli 2014 van toepassing. In dit bestemmingsplan heeft het plangebied de bestemming “maatschappelijk” met functieaanduiding “onderwijs” en de bouwaanduiding “karakteristiek”. Ter plaatse geldt eveneens een dubbelbestemming archeologie. Voor het grootste deel van het plangebied geldt de waarde swr-2 met een verstoringsgrens van 100 m² en 50 cm-mv, een smalle strook in het zuiden van het plangebied heeft de waarde swr-3, hier geldt een verstoringsgrens van 250 m² en 50 cm-mv.¹ Worden deze grenzen overschreden, dan is het laten uitvoeren van archeologisch onderzoek verplicht.

De archeologische beleidskaart van de gemeente Westland geldt als grondslag voor bovengenoemde dubbelbestemming. De verdeling van het plangebied tussen twee zones, zoals aangemerkt in het bestemmingsplan, komt dan ook overeen met de beleidskaart.² Het grootste deel ligt in Verwachtingszone I, hier is archeologisch onderzoek verplicht bij bodemingrepen groter dan 100 m² en dieper dan 50 cm-mv, in Verwachtingszone II (de strook in het zuiden) geldt een ondergrens van 250 m² en dieper dan 50 cm-mv.

Wanneer een onderzoeksplicht geldt, is bureauonderzoek een eerste stap in het archeologisch onderzoeksproces.

Het bureauonderzoek is uitgevoerd in oktober 2021 conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 4.1 (BRL SIKB 4000, protocol 4002).

¹ Geraadpleegd op ruimtelijkeplannen.nl, juli 2023

² Kerkhof 2012

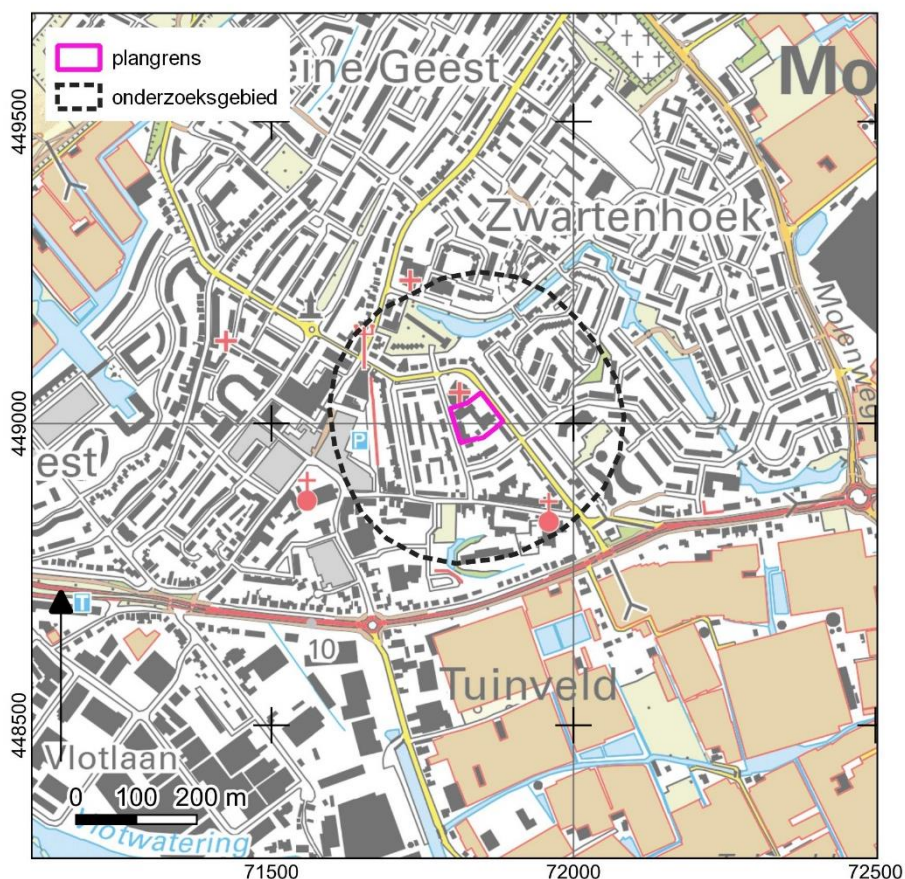
1.2 Doel en Vraagstelling

De doelstelling van het bureauonderzoek is het formuleren van een archeologische verwachting voor het plangebied op basis van bekende aardkundige, historische en archeologische gegevens. Hierbij kunnen kansarme zones of zones die niet verstoord zullen worden, worden uitgesloten voor vervolgonderzoek. Kansrijke zones die door de werkzaamheden verstoord zullen gaan worden, zullen juist geselecteerd worden voor vervolgonderzoek. De volgende vragen staan bij het onderzoek centraal:

- Wat is de archeologische verwachting van het plangebied? Wat is de datering en het verwachte complextype van de verwachte archeologische waarden?
- Wat is de omvang en diepteligging van eventueel aanwezige archeologische resten? Zijn er bovengronds aanwijzingen voor archeologische waarden zichtbaar?
- Wat is de verwachte gaafheid en conserveringstoestand van de archeologische waarden, indien aanwezig? Welke artefacten kunnen worden verwacht en welke uiterlijke kenmerken hebben deze?
- Kan voor een bepaalde zone binnen het plangebied de kans op specifieke archeologische waarden worden bepaald?
- Kan iets gezegd worden over de eventuele verstoring van de bodem?
- In hoeverre worden eventueel aanwezige archeologische waarden bedreigd door de voorgenomen (graaf)werkzaamheden?
- Is archeologisch vervolgonderzoek noodzakelijk en zo ja, in welke vorm?
- Moet de medebestemming archeologie in het plangebied worden gewijzigd of dient deze te worden gehandhaafd?

1.3 Administratieve data

Provincie:	Zuid-Holland
Gemeente:	Westland
Plaats:	Monster
Adres/toponiem:	Rembrandtstraat 5
Kadastraal:	Monster, sectie G, nummer 8747
Kaartblad:	37B
Opdrachtgever:	Aqua-Terra Nova B.V.
Bevoegd gezag:	Gemeente Westland
Contactpersoon:	Gemeentelijk archeoloog mevr. N. Conradi
coördinaten:	71835 / 449003 (centrumcoördinaat)
Oppervlakte:	4.261 m ²
Onderzoekmeldingsnummer	5444686100
Archis 3.0:	
Beheer en plaats van digitale documentatie.	ArGeoBoor, Uleflecht 8, 9244 ET Beetsterzwaag.

Afbeelding 1a. Ligging van het plangebied (paars) en een bufferzone van 100 meter (onderzoeksgebied) op een topografische kaart uit 2019.³

³ Kadaster 2019

2 Gegevens plangebied

2.1 Beschrijving plangebied

Het plangebied betreft een perceel dat kadastraal bekend staat als gemeente Monster, sectie G, nummer 8747 en heeft een oppervlakte van 4.261 m² (zie afbeelding 1a). Binnen het plangebied staat een schoolgebouw, de Aloysiusschool, waarvan de oudste delen uit 1955 dateren (zie afbeelding 1b). Het overige deel van het plangebied is in gebruik als schoolplein met fietsenstalling en siertuin. Het perceel wordt aan de noordzijde begrensd door de Gereformeerde Kerk, aan de oostzijde door de Burgemeester Kampschöerstraat, aan de zuidzijde door enkele woningen en aan de westzijde door de Rembrandtstraat. De maaiveldhoogte is ongeveer 1,45 m +NAP.⁴

De huidige opstallen zijn gefaseerd gebouwd, de oudste delen dateren van 1955, de jongste delen van rond het jaar 2000. Van de recentere delen zijn funderingstekeningen geraadpleegd⁵, hieruit blijkt dat het gebouw niet onderkelderd is en geen kruipruimtes heeft. Het gebouw is onderheid en heeft een betonnen strokenfundering. Alleen van het oudste gedeelte zijn geen funderingsgegevens beschikbaar.

Afbeelding 1b: Luchtfoto van het plangebied (foto: Historische Vereniging Monster-Ter Heijde).

⁴ Actueel Hoogtebestand Nederland 4.0

⁵ Bouwarchief gemeente Westland, online geraadpleegd juli 2023

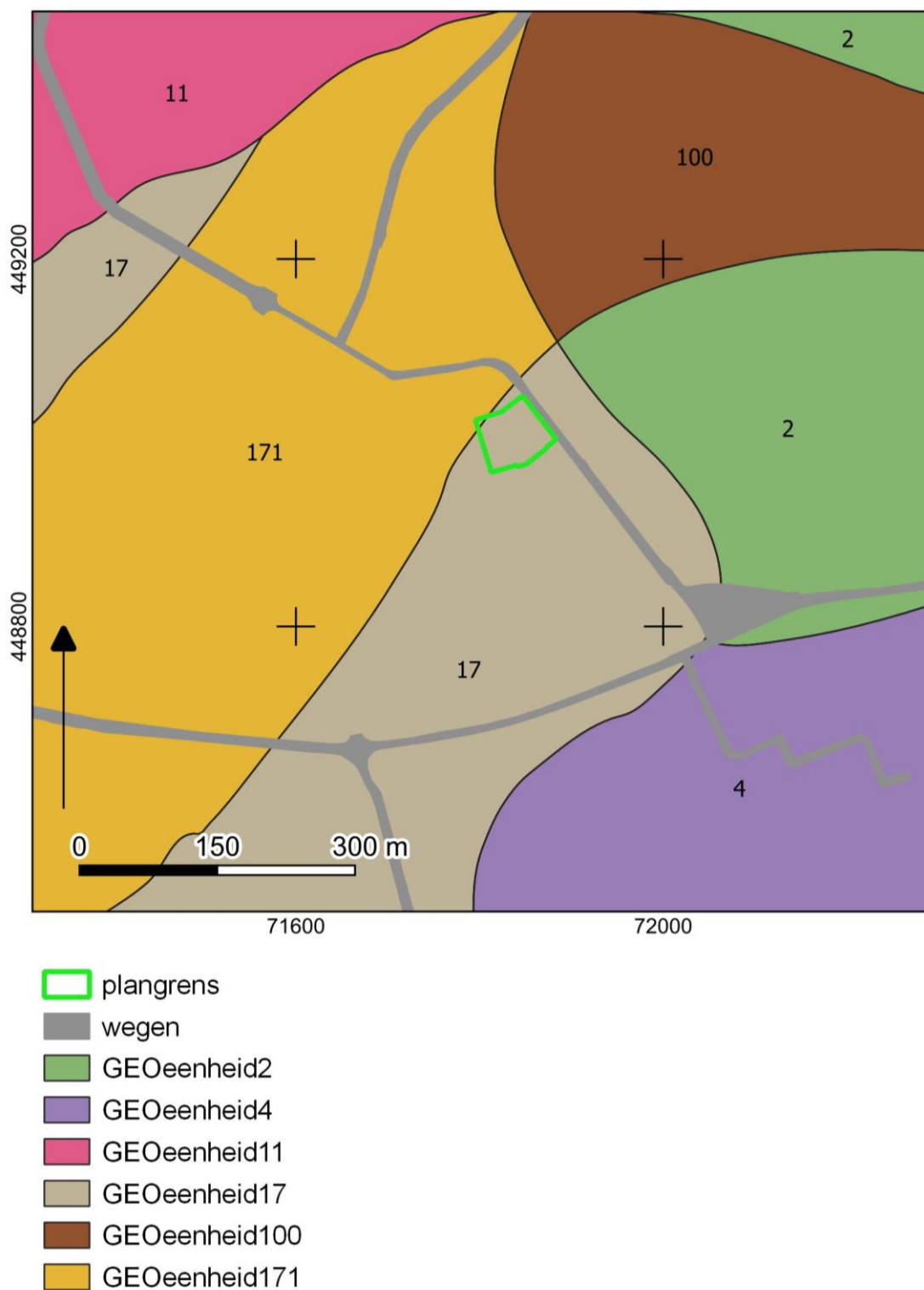
2.2 Voorziene ontwikkeling

De intentie is om de bestemming te wijzigen van “Maatschappelijk” met functieaanduiding “Onderwijs” naar de bestemming “Wonen”. In de toekomst is het voornemen het schoolgebouw geheel of gedeeltelijk af te breken en ter plaatse woningen te realiseren. De exacte invulling van deze plannen is op het moment van schrijven nog onbekend.

2.3 Aardkundige gegevens

Op de nieuwe geologische kaart van Westland en Midden-Delfland (zie afbeelding 2) ligt de uiterste noordwestpunt binnen eenheid 171 (niet het originele nummer) en verreweg het grootste deel van het plangebied binnen eenheid 17 (niet het originele nummer). Nummer 171 staat voor afzettingen van de Laag van Voorburg, gelegen op geulafzettingen van de Laag van Gantel. De Laag van Voorburg betreffen doorlopende oude duin- en strandzanden met relatief weinig reliëf. De geulafzettingen van de Gantel Laag zijn afzettingen gevormd in een getijdengeul vóór de Romeinse tijd. De Laag van Voorburg is in dit geval dus jonger dan de Romeinse tijd en vermoedelijk vooral afgezet in de Romeinse tijd en vroege Middeleeuwen.

Eenheid 17 staat voor de Laag van Voorburg (oude duinen) met eventueel een deklaag van de Laag van Den Haag (Jonge duinen), dunner dan 2,0 m aan het maaiveld of stadsophogingsdek.

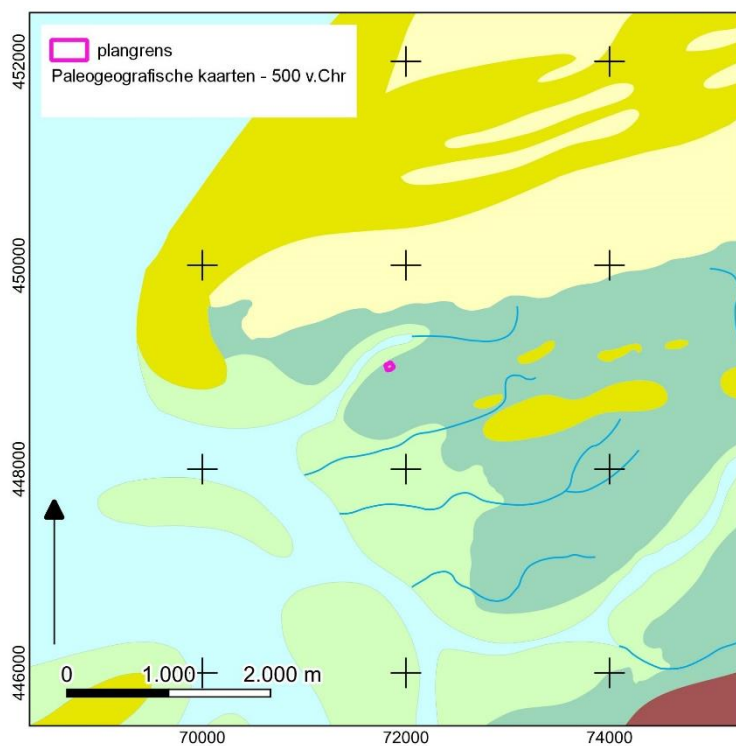

Afbeelding 2. Plangebied (groen) op de nieuwe geologische kaart van het Westland en Midden-Delfland.⁶De nummers komen niet overeen met de originele nummers.

Hieronder in de afbeeldingen 3a t/m 3e zijn paleogeografische kaarten vanaf de ijzertijd tot in de middeleeuwen opgenomen die de geologische ontwikkelingen verbeelden.⁷

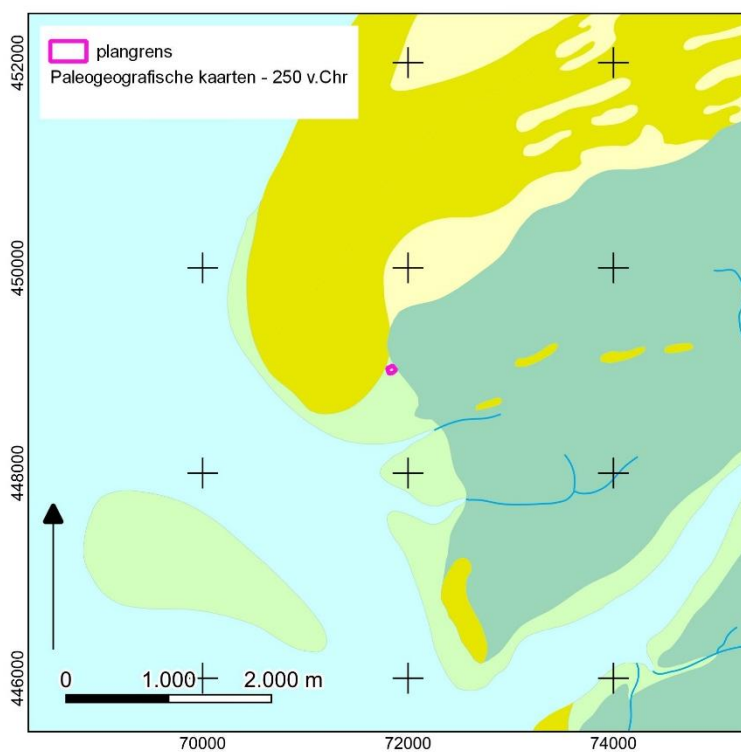
⁶ Vos e.a. 2017

⁷ Vos e.a. 2020

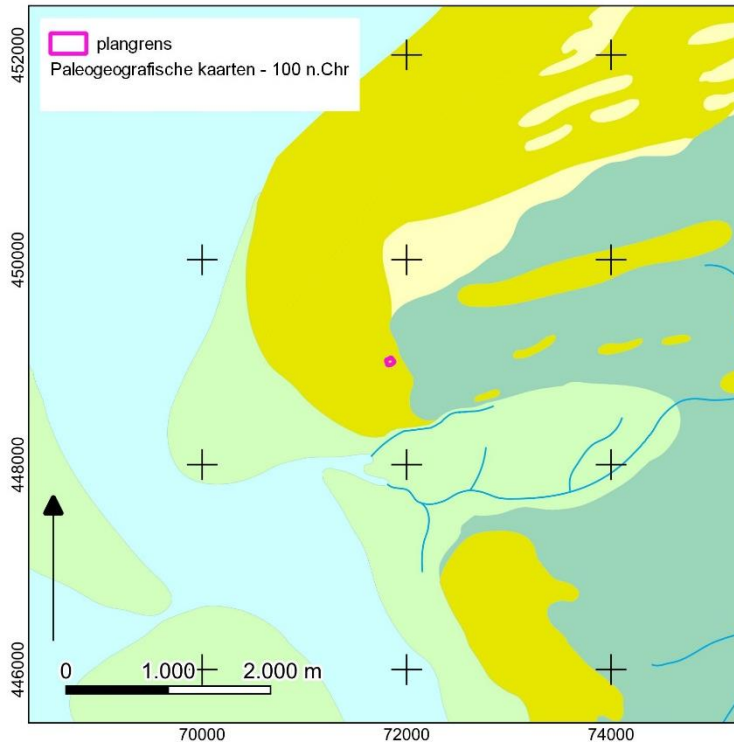
Afbeelding 3a. Paleogeografie van 500 v. Chr.

In de ijzertijd lag de uiterste noordwestpunt van het plangebied in een getijdengeul en de zuidzijde in een gebied met kwelders.

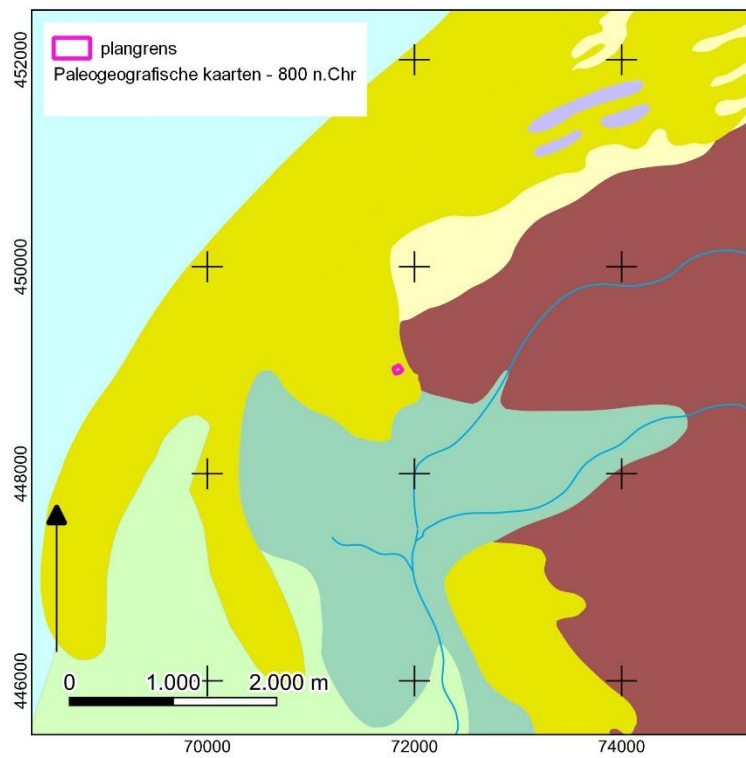
Afbeelding 3b. Paleogeografie van 250 v. Chr.

In de loop van de ijzertijd verlandde de getijdengeul in de noordzijde en werden strand- en duinzanden afgezet, die samen een strandwal vormden (zie afbeelding 3b). De zuidzijde lag op de overgang naar het wadden- en kweldergebied. De strandwal breidde zich in de loop van de Romeinse tijd uit naar de zuidzijde, parallel aan de Maasmond (zie afbeelding 3c).

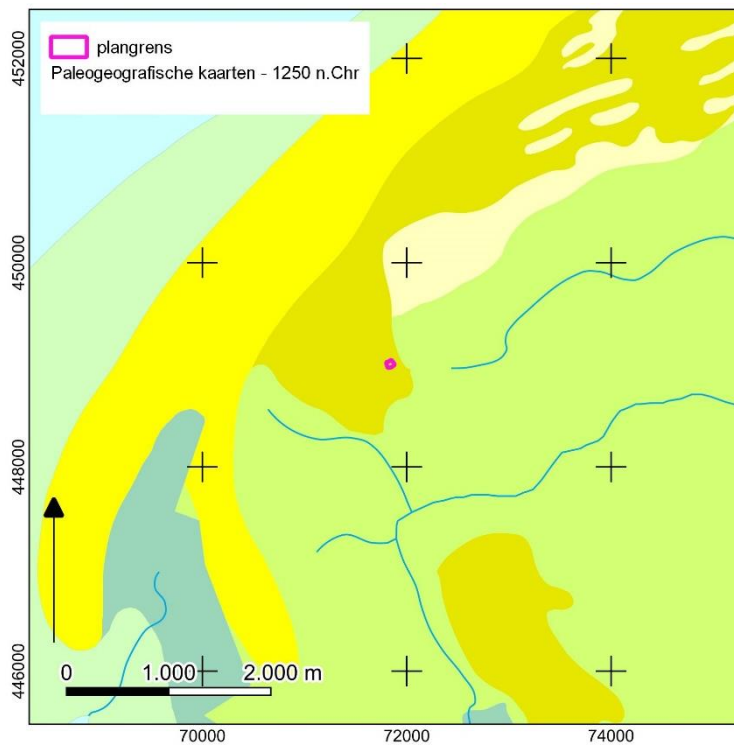

Afbeelding 3c. Paleogeografie van 100 na Chr.

In de loop van de vroege middeleeuwen vormden zich meerdere strandwallen in de Maasmond en vond op grotere afstand ervan veenvorming plaats (zie afbeelding 3d). Later in de middeleeuwen vonden overstromingen plaats en werden getijdenafzettingen gevormd (zie afbeelding 3e). Het plangebied is tijdens die overstromingen in de late middeleeuwen, door de ligging op de strandwal, waarschijnlijk droog gebleven.

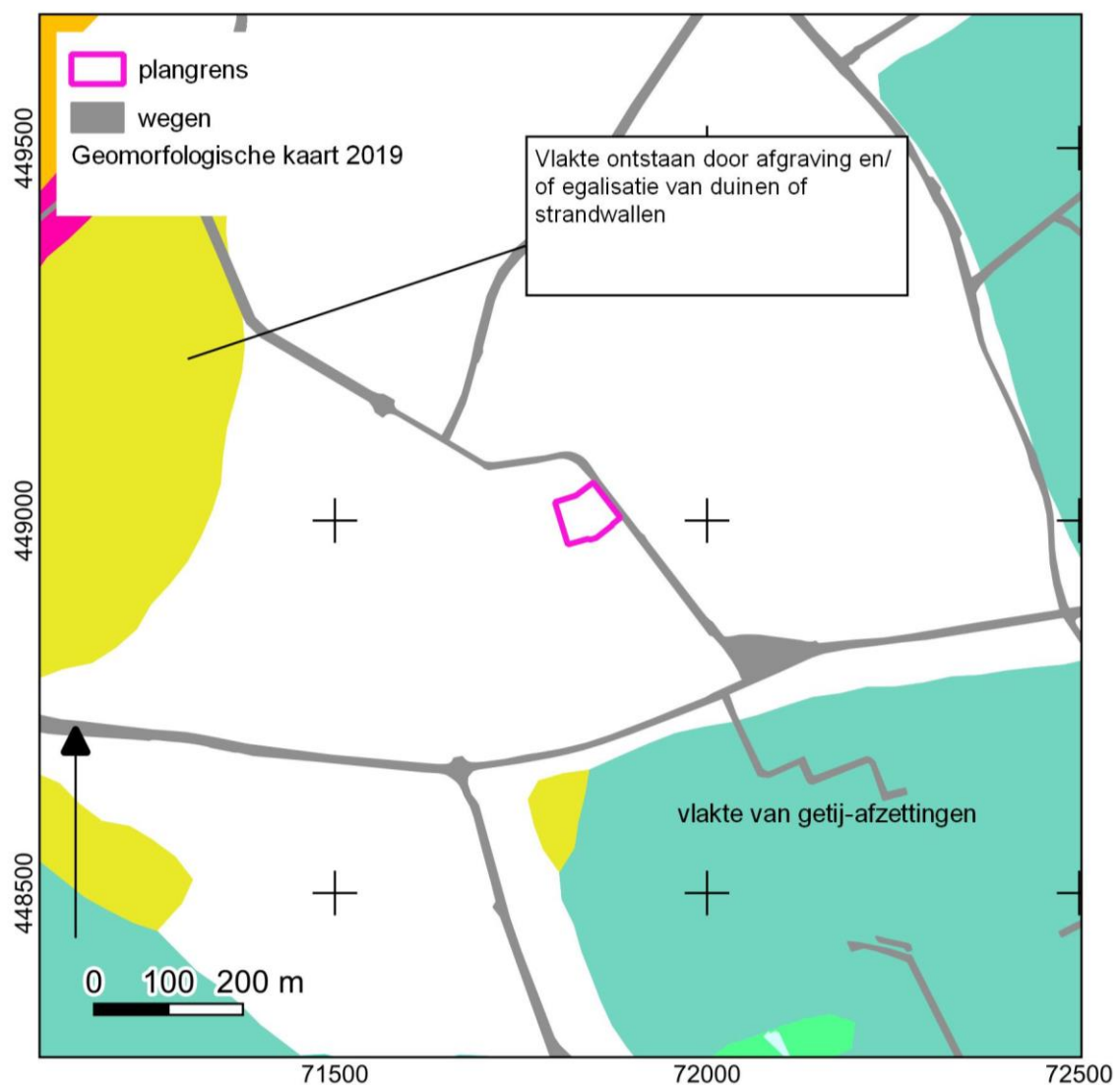
Afbeelding 3d. Paleogeografie van 800 na Chr.

Afbeelding 3e. Paleogeografie van 1.250 na Chr.

- Strandwallen en lage duinen
- Hoge duinen
- Strandvlakten en duinvalleien
- Wadden en slikken
- Kwelders en riviervlakten
- Gebieden met kwelderwallen en -ruggen
- Veengebied
- Bedijkte kwelders en riviervlakten

Afbeelding 3f. Legenda bij de kaarten 3a t/m 3e.

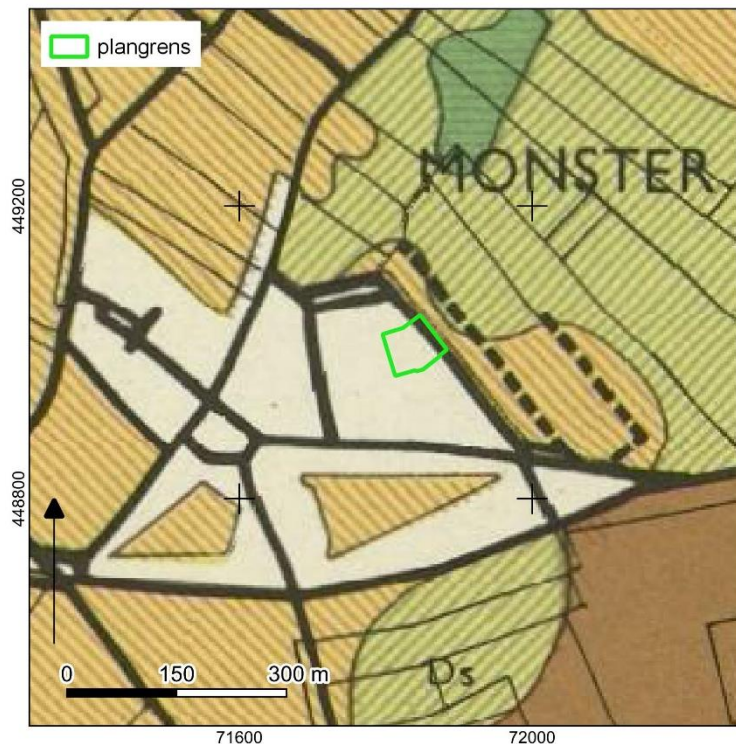

Afbeelding 4. Plangebied (paars) op een uitsnede van de geomorfologische kaart.⁸

⁸ Alterra 2008

Uit de geomorfologische kaart in afbeelding 4 blijkt dat het plangebied in de bebouwde kom ligt. In het westen en zuiden liggen vlakten, ontstaan door afgraving c.q. egalisatie van duinen of strandwallen, ten oosten en zuiden ligt een vlakte van getij-afzettingen.

Gezien de ligging van het plangebied ten opzichte van de wel gekarteerde gebieden kunnen zowel strand/duin- als getij-afzettingen in het plangebied voorkomen.⁹

Afbeelding 5. Bodemkaart uit 1948 van Van Liere. Het plangebied is in groen weergegeven.¹⁰

Uit de bodemkaart uit 1948 (zie afbeelding 5) blijkt dat het plangebied ligt op of vlakbij de overgang van bebouwd gebied of vochtige duinzandgronden in zuidwestzijde en slibhoudende vochtige duinzandgronden in de noordoostzijde. Op de recente minder nauwkeurige bodemkaart van 1:50.000 is het hele gebied bebouwd. In het oosten liggen kalkhoudende enkeerdgronden in matig fijn zand en in het zuiden liggen tuineerdgronden in lichte zavel.¹¹

Het maaiveld ligt ter plaatse tussen circa 1,0m (wegen) en 1,5m (centrale terrein) +NAP.¹²

⁹ Alterra 2008

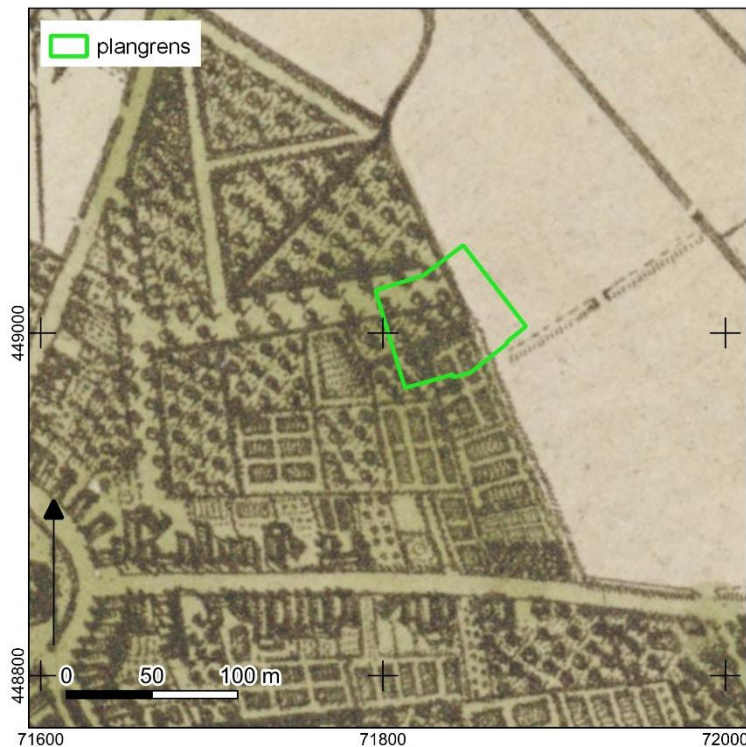
¹⁰ Van Liere 1948

¹¹ Alterra 2014

¹² AHN 4 2020-2023

2.4 Historische situatie

Het plangebied is gelegen ten oosten van de historische kern van Monster. De naam Monster stamt af van het Latijnse *monasterium* (klooster).¹³ De huidige kern is in elk geval vanaf de 11^e eeuw, maar waarschijnlijk eerder ontstaan in een hoefijzervorm rond de kerk¹⁴, die op de plaats van de huidige laatmiddeleeuwse Grote of Sint Machutuskerk stond. De eerste schriftelijke vermelding van Monster dateert van 1006.¹⁵

Afbeelding 6. Plangebied op een kaart uit 1712 van Kruikius en Kruikius.¹⁶

Op de kaart van Kruikius uit 1712 (afbeelding 6) is te zien dat het plangebied zich aan de rand van een zone met boomgaarden en tuinen bevindt, de oostzijde ligt in een weidegebied. Tot ver in de 20^e eeuw was het grootste deel van het plangebied in gebruik als tuinbouwgebied en was er geen sprake van bebouwing. De naastgelegen Gereformeerde Kerk is in 1939 gebouwd. Het oudste gedeelte van het schoolgebouw kwam gereed in 1955, getuige een ingemetselde steen in het gebouw (afbeelding 13). In de jaren '80 en '90 is het schoolgebouw meermaals verbouwd en uitgebreid.¹⁷ De woningen rond het plangebied zijn min of meer tegelijkertijd met het schoolgebouw ontwikkeld, aan het einde van de jaren '50, net als het huidige stratenplan.

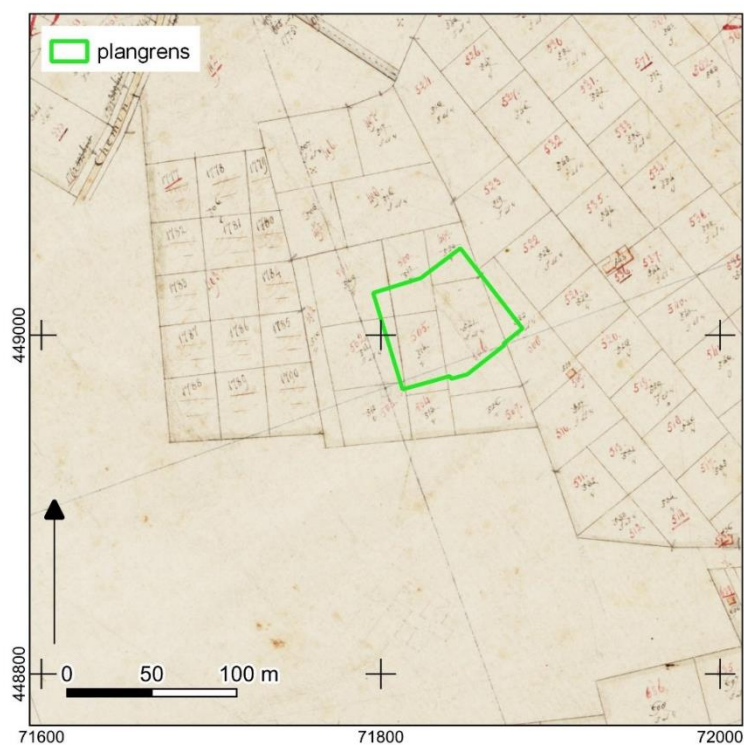
¹³ Van Berkel & Samplonius 2006

¹⁴ Bakx 2014

¹⁵ Dahmeijer 1981

¹⁶ Kruikius & Kruikius 1712

¹⁷ Bouwarchief gemeente Westland, online geraadpleegd

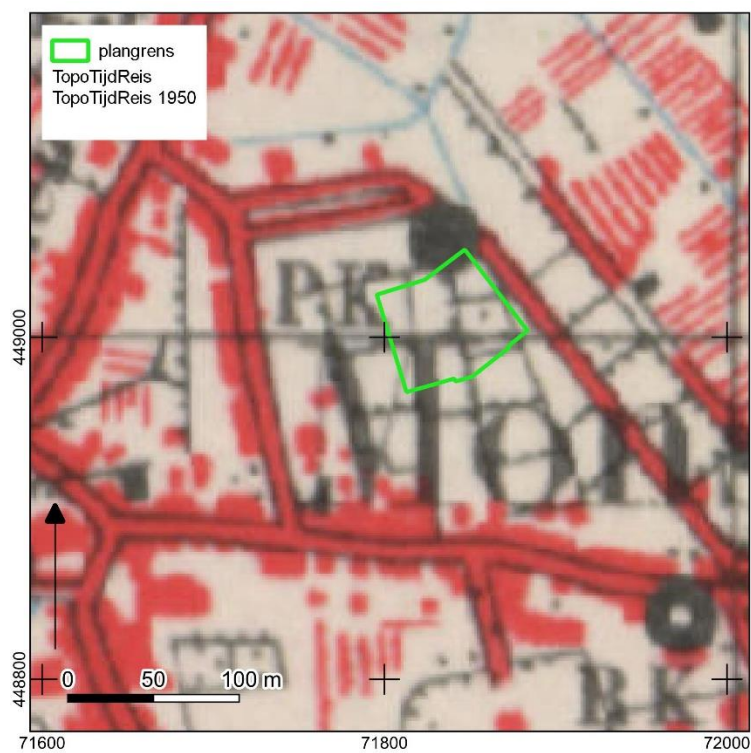
Afbeelding 7. Plangebied op de minuutplan uit 1811-1832.¹⁸

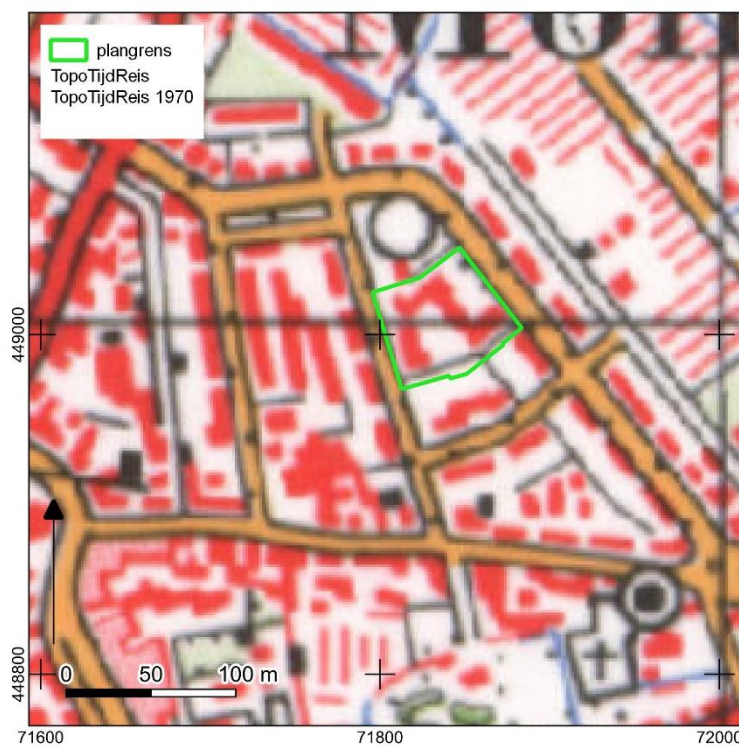
Afbeelding 8. Plangebied op de veldminuut van rond 1920.¹⁹

¹⁸ Kadaster 1811-1832

¹⁹ Bureau Militaire Verkenningen 1870

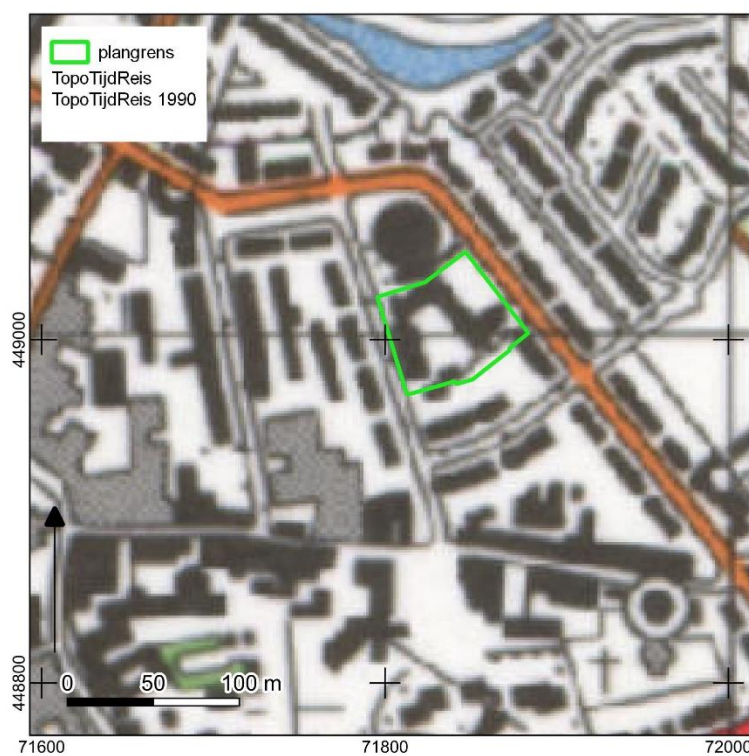
Afbeelding 9. Militair topografische kaart van rond 1950.²⁰

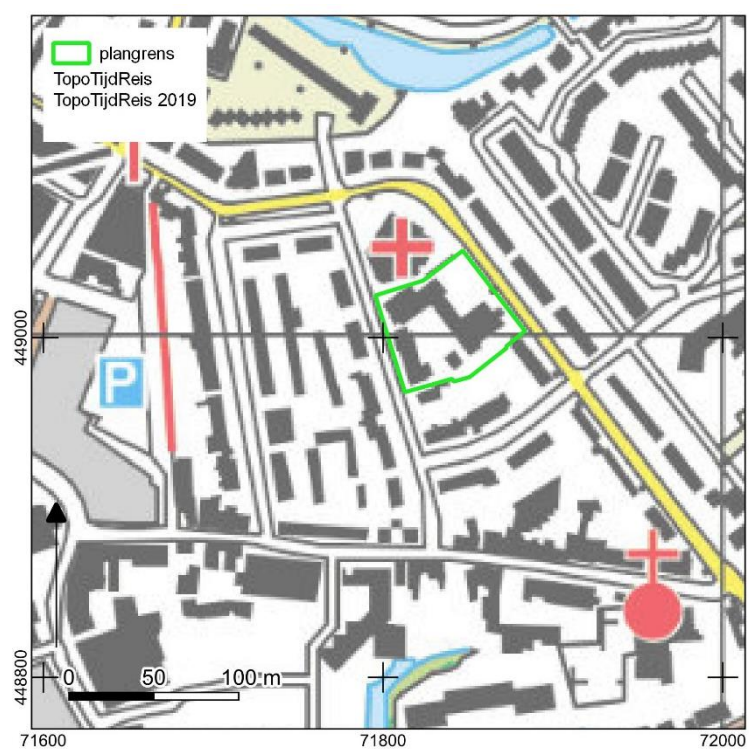
Afbeelding 10. Plangebied op een topografische kaart uit 1970.²¹

²⁰ Bureau Militaire Verkenningen 1900

²¹ Bureau Militaire Verkenningen 1931

Afbeelding 11. Plangebied op een topografische kaart van 1970.²²

Afbeelding 12. Plangebied op een topografische kaart van 2019.²³

²² Kadaster 1970

²³ Kadaster 1980

Afbeelding 13: Ingemetselde steen ter gelegenheid van de inzegening van het gebouw in 1955 (foto: Historische Vereniging Monster-Ter Heijde).

2.5 Archeologische informatie

De archeologische beleidskaart (afbeelding 14) laat zien dat het plangebied in twee verschillende zones ligt. Het noordelijke gedeelte van het plangebied ligt in Verwachtingszone I, een smalle strook in het zuidelijke deel ligt in Verwachtingszone II.

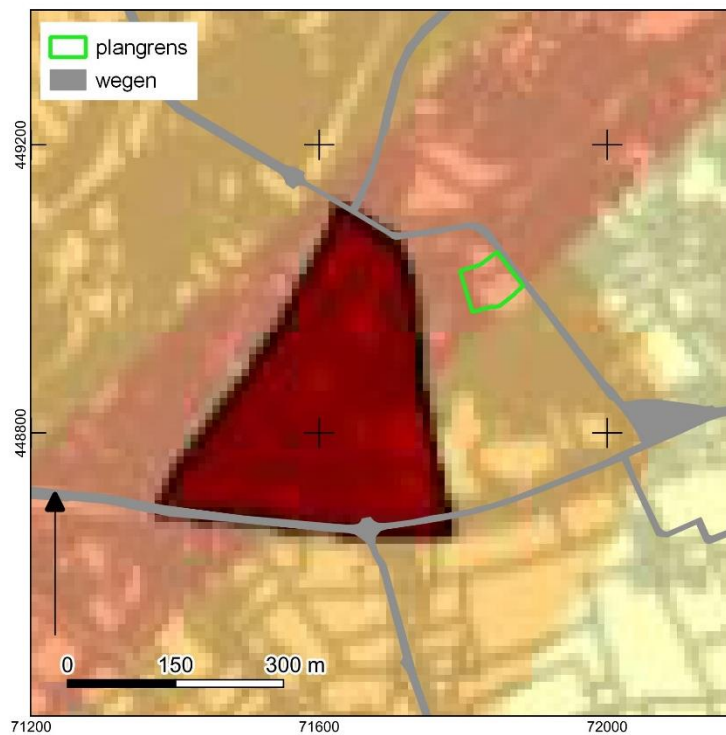
Verwachtingszone I is geprojecteerd op zones waar Romeinse wegen worden vermoed, hier bestaat een verhoogde kans op het aantreffen van sporen uit de Romeinse tijd. Het kan hierbij gaan om nederzettingssporen of sporen van zogenaamde *off-site* activiteiten, bijvoorbeeld agrarisch landgebruik.²⁴ Ook zou de Romeinse weg binnen deze zone nog kunnen worden herkend, met name in het profiel.

Verwachtingszone II is ter plaatse van het plangebied gebaseerd op het voorkomen van oude duinen in de ondergrond. Hierop kunnen bewoning vanaf late ijzertijd tot en met de middeleeuwen voorkomen.

Op 18^e en 19^e eeuws kaartmateriaal is te zien dat ter plaatse van het plangebied geen bebouwing voorkomt en het plangebied met name in gebruik was als tuin, boomgaard of

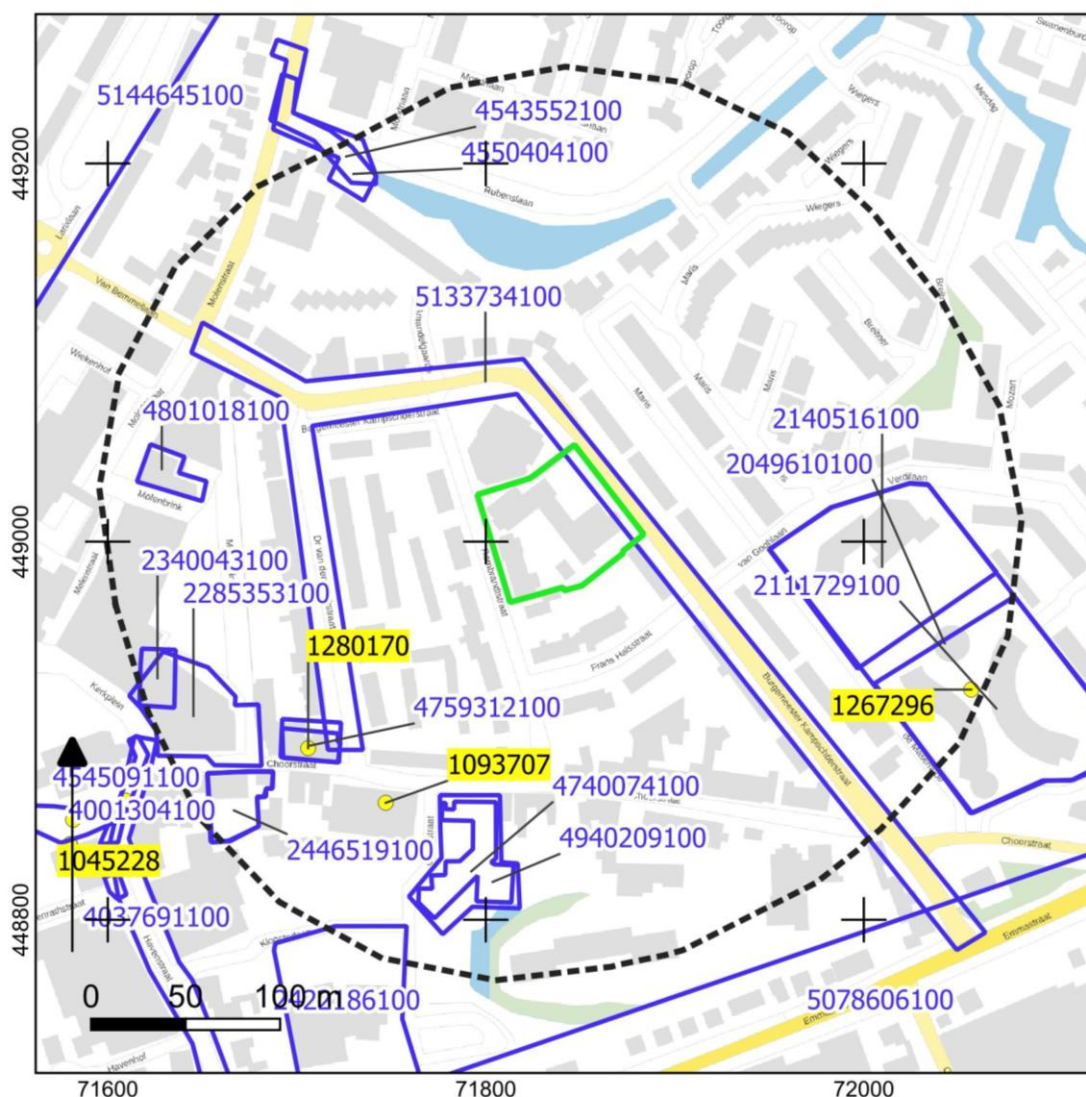
²⁴ Kerkhof 2012

weiland. Sporen uit de late middeleeuwen en nieuwe tijd zullen met name samenhangen met agrarische activiteiten en niet zozeer met bewoning.

Afbeelding 14. Beleidskaart gemeente Westland. Donkerrood = historische dorpskern, roze = Verwachtingszone I, oranje = Verwachtingszone II.²⁵

²⁵ Kerkhof 2012

- plangebied
- ⬜ onderzoeksgebied
- onderzoeksmeldingen
- vondstlocaties

Afbeelding 15. Onderzoeksmeldingen (blauw) en vondstmeldingen (geel) uit Archis 3.

AMK-terreinen en vondstlocaties

Uit Archis 3 blijkt dat er geen AMK-terreinen (tegenwoordig in beheer bij de Provincie Zuid-Holland als PAB-terreinen) binnen een straal van 100 meter rondom het plangebied voorkomen. Ten zuiden van het plangebied, in de Choorstraat, is een vondstmelding bekend van sporen en vondsten die in 2006 zijn gedaan bij de aanleg van een parkeergarage (objectnummer 1093707, zaakidentificatie 325531100). Het gaat hierbij om sporen en vondsten uit de late middeleeuwen en nieuwe tijd, waaronder een waterput.

Ten westen van het plangebied, net buiten de in dit onderzoek geldende onderzoekscontour, zijn in het centrum van Monster diverse vondstmeldingen bekend. Het gaat hierbij om vondsten uit de late middeleeuwen en nieuwe tijd, gerelateerd aan de historische dorpskern.

Wel zijn in de omgeving enkele onderzoeken uitgevoerd, de resultaten worden hieronder kort besproken (zie afbeelding 15). De onderzoeken beslaan voornamelijk vindplaatsen uit de late middeleeuwen en nieuwe tijd uit de historische dorpskern, maar daarbuiten zijn ook oudere vindplaatsen aangetroffen.

Onderzoeksmeldingen

Ten noorden van het plangebied, in de Rubenslaan, is in 2017 door Archeologie Delft een bureauonderzoek met daaropvolgend een archeologische begeleiding ‘protocol opgraven’ uitgevoerd als onderdeel van een groter onderzoek dat ook de Duinstraat omvatte (zaakidentificatie 4550404100 / 4543552100). Het betrof hier de archeologische begeleiding van verlegging en vervanging van riolering. De bodemopbouw bestond hier uit zandafzettingen van de Laag van Voorburg met daarin verschillende vegetatiehorizonten. Archeologische indicatoren zijn niet aangetroffen en vanwege de dynamiek van het duinlandschap was het niet mogelijk de resultaten naar de nabijgelegen omgeving te extrapoleren.²⁶

Ten westen van het plangebied, ter plaatse van Molenstraat 27, is in 2020 bureauonderzoek uitgevoerd in het kader van een renovatie en aanbouw van een woon-winkelpand (zaakidentificatie 4801018100). Op basis van het bureauonderzoek geldt een verwachting voor archeologische waarden vanaf de ijzertijd tot en met de late middeleeuwen. Ter plaatse is vervolgonderzoek in de vorm van een booronderzoek geadviseerd.²⁷

Ter plaatse van Kerkplein 10-12 is in 2011 een archeologische begeleiding uitgevoerd door vrijwilligers van de AWN (zaakidentificatie 2340043100). De resultaten staan niet in Archis vermeld.

Eveneens op het Kerkplein is in 2010 een proefsleuvenonderzoek en archeologische begeleiding uitgevoerd door Archeologie Delft (zaakidentificatie 2285353100). Hierbij zijn op diverse niveaus sporen en vondsten uit zes verschillende bewoningsfasen aangetroffen, daterend uit de late ijzertijd en daarna continue bewoning vanaf de 12^e eeuw. Met name voor de late middeleeuwen heeft dit onderzoek inzicht gegeven in de oorspronkelijke perceelsindeling in de dorpskern van Monster.²⁸

Voor de locatie Choorstraat 16, op de hoek van de Dr. van den Brinkstraat, is in 2017 door ArGeoBoor en Archeowest een bureauonderzoek (zaakidentificatie 4570817100) uitgevoerd. Het betrof hier de locatie van een 18^e en 19^e eeuwse hotel met mogelijk resten van oudere bebouwing, en theoretisch resten vanaf de ijzertijd in het duinzand.²⁹ In 2020 heeft hier een proefsleuvenonderzoek met doorstart naar archeologische begeleiding plaatsgevonden (zaakidentificatie 4759312100), uitgevoerd door Transect en met medewerking van Archeowest. Bij dit onderzoek zijn voornamelijk de fundamenteën van de 19e eeuwse

²⁶ Bakx 2017

²⁷ Bakx 2020

²⁸ Van den Berg, Vaars & Médard 2013

²⁹ Kruijthof & Nijdam 2017

bebouwing gevonden, alsmede enkele oudere funderingen. In de proefsleuf in het duinzand zijn enkele sporen uit een vroegere periode waargenomen.³⁰

Ten zuiden van het plangebied, aan de zuidzijde van de Choorstraat, is in de periode 2019-2021 door Archeologie Delft archeologisch onderzoek uitgevoerd ter plaatse van het voormalige gemeentehuis. In 2019 is een bureauonderzoek uitgevoerd (zaakidentificatie 4740074100), waaruit naar voren kwam dat er een middelhoge verwachting gold voor sporen vanaf de late ijzertijd tot en met de late middeleeuwen en een hoge verwachting voor sporen uit de nieuwe tijd.³¹ In 2021 is ter plaatse een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd (zaakidentificatie 4940209100). Hierbij zijn vooral sporen van plantenbedden, een siertuin en een vijver uit de nieuwe tijd aangetroffen. In boringen zijn op diepere niveaus geen aanwijzingen voor overstoven bewoningsniveaus aangetroffen. Het advies luidde het plangebied vrij te geven.³²

Ten oosten van het plangebied is een drietal onderzoeken uitgevoerd. In 2004 is door Archeologie Delft een oppervlaktekartering en booronderzoek uitgevoerd ter plaatse van woonzorgcentrum “De Masemude” (zaakidentificatie 2049610100). Hierbij zijn archeologische indicatoren aangetroffen, met een verwachte datering uit de late ijzertijd of later. Op grond hiervan is een archeologische begeleiding (zaakidentificatie 2111729100) uitgevoerd tijdens de bouw van het complex. Hierbij zijn sporen en vondsten uit de late ijzertijd, de Romeinse tijd en de middeleeuwen (11^e/12^e eeuw) aangetroffen.³³

In 2005 is op het naastgelegen perceel door Oranjewoud een bureau- en booronderzoek uitgevoerd voor de locatie van een zorgcentrum ten oosten van de Burgemeester Kampschöerstraat (zaakidentificatie 2140516100). Hierbij zijn tijdens het booronderzoek indicatoren (houtschool) in het duinzand aangetroffen. Aanbevolen werd een proefsleuvenonderzoek uit te voeren.³⁴

In 2021 is voor de Burgemeester Kampschöerstraat en Dr. van den Brinkstraat, ten noorden, oosten en westen van het plangebied, door ArGeoBoor in samenwerking met Archeowest een bureauonderzoek uitgevoerd in het kader van voorgenomen rioolvervanging (zaakidentificatie 5133734100). Vanwege de verwachting voor met name sporen uit de ijzertijd, Romeinse tijd en middeleeuwen is een archeologische begeleiding (protocol opgraven) geadviseerd.³⁵ Volgens de gegevens in Archis is nog geen vervolgonderzoek uitgevoerd.

³⁰ Eigen waarnemingen, rapportage in voorbereiding

³¹ De Fuijk & Penning 2019

³² Eerste bevindingen, Archis 3, rapportage in voorbereiding

³³ De Bruin, Jongma & Kerkhof 2010

³⁴ Oude Rengerink 2005

³⁵ Kruijthof & Nijdam 2021

3 Conclusies

Op basis van de verzamelde gegevens uit het bureauonderzoek en de gespecificeerde archeologische verwachting kunnen de onderzoeksvragen als volgt worden beantwoord:

- *Wat is de archeologische verwachting van het plangebied? Wat is de datering en het verwachte complextype van de verwachte archeologische waarden?*
Op basis van de beschikbare gegevens kent het plangebied een middelhoge tot hoge archeologische verwachtingswaarde. De noordelijke helft van het plangebied ligt een zone waarin sporen van een verwachte Romeinse weg kunnen voorkomen. Binnen het gehele plangebied komen in de ondergrond oude duinen voor waarop vindplaatsen vanaf de late ijzertijd kunnen voorkomen, derhalve geldt dat ter plaatse sporen vanaf de late ijzertijd tot en met de nieuwe tijd kunnen voorkomen. Vindplaatsen uit de nabije omgeving bevestigen dat de strandwal inderdaad gebruikt is vanaf de late ijzertijd. Voor sporen uit de late middeleeuwen en nieuwe tijd geldt, op basis van het ontbreken van historische bebouwing in of vlakbij het plangebied, een lage verwachting voor archeologische sporen anders dan die van historisch landgebruik of perceelsafscheidings.
Voor het hele plangebied kan het zowel gaan om sporen van nederzettingen als om sporen van *off-site* activiteiten.
- *Wat is de omvang en diepteligging van eventueel aanwezige archeologische resten? Zijn er bovengronds aanwijzingen voor archeologische waarden zichtbaar?*
Indien een vindplaats wordt aangetroffen, kan deze zich buiten het plangebied uitstrekken. Doordat er geen betrouwbare boorgegevens uit de directe omgeving beschikbaar zijn, is de diepteligging nog niet bekend. Bovengronds zijn geen aanwijzingen voor archeologische waarden zichtbaar.
- *Wat is de verwachte gaafheid en conserveringstoestand van de archeologische waarden, indien aanwezig? Welke artefacten kunnen worden verwacht en welke uiterlijke kenmerken hebben deze?*
Een eventueel aanwezige vindplaats kan goed bewaard zijn gebleven, doordat (buiten de bestaande bebouwing) vermoedelijk relatief weinig verstoringen hebben plaatsgevonden. Doordat de ondergrond uit duinzand bestaat, is organisch materiaal vermoedelijk niet of slecht bewaard gebleven.
- *Kan voor een bepaalde zone binnen het plangebied de kans op specifieke archeologische waarden worden bepaald?*
De kans op sporen van de veronderstelde Romeinse weg is het hoogst in het noorden van het plangebied.
- *Kan iets gezegd worden over de eventuele verstoring van de bodem?*
Ter plaatse van de huidige bebouwing zal de bodem tot minimaal 0,5 m-mv verstoord zijn door het gebruik als landbouwgrond en door ontgraving, plaatselijk mogelijk zelfs dieper. Daarnaast zijn lokale verstoringen door heipalen aanwezig.

Buiten de contouren van de huidige bebouwing zal de verstoring ongeveer eveneens 0,5 m-mv bedragen als gevolg van agrarische activiteiten in het verleden.

- *In hoeverre worden eventueel aanwezige archeologische waarden bedreigd door de voorgenomen (graaf)werkzaamheden?*
Indien toekomstige graafwerkzaamheden dieper reiken dan 0,5 m, worden eventueel aanwezige archeologische waarden bedreigd. Dit geldt ook in het geval van het plaatsen van heipalen in een dicht grid waarbij de afstand tussen de palen minder dan 4 meter bedraagt.
- *Moet de medebestemming archeologie in het plangebied worden gewijzigd of dient deze te worden gehandhaafd?*
Ja, uit het bureauonderzoek blijkt niet dat er redenen (zoals bijvoorbeeld reeds uitgevoerd archeologisch onderzoek of op voorhand aantoonbare diepe bodemverstoringen) zijn waardoor de medebestemming kan worden opgeheven.

4 Aanbeveling

Op basis van de resultaten uit het bureauonderzoek luidt het advies om de vrijstellingsgrenzen zoals in het bestemmingsplan zijn opgenomen, te handhaven. Bij toekomstige ontwikkelingen die deze grenzen overschrijden, wordt geadviseerd om in aanvulling op onderhavig bureauonderzoek een inventariserend veldonderzoek door middel van grondboringen plaats te laten vinden. Hiermee kan de bodemopbouw nauwkeuriger in kaart worden gebracht, kunnen potentiële archeologische niveaus worden opgespoord en kan de aanwezigheid en diepte van eventuele recente bodemverstoringen worden bepaald.

Het wordt geadviseerd om bovenstaand advies voor te leggen aan de bevoegde overheid, in dit geval de gemeente Westland.

Literatuur

- Bakx, J.P. 2017: Duinstraat en hoek Molenstraat/Rubenslaan, Monster, gemeente Westland. Een archeologisch bureauonderzoek. Delftse Archeologische Notitie 127, Delft.
- Bakx, J.P., 2017: Duinstraat en Rubenslaan in Monster, gemeente Westland. Archeologische begeleiding van rioleringswerkzaamheden. Delftse Archeologische Notitie 141, Delft.
- Bakx, J.P., 2020: Molenstraat 27 Monster, Gemeente Westland. Een archeologisch bureauonderzoek. Delftse Archeologische Notities 230, Delft.
- Berg, G.T.C. van den; J.P.L. Vaars & A. Médard, 2013: Kerkplein Monster. Delftse Archeologische Rapporten 112, Delft.
- Berkel, G. van & K. Samplonius, 2006: Nederlandse plaatsnamen herkomst en historie.
- Bruin, J. de; Jongma, S.H. & Kerkhof, M., 2010: Masemude. Archeologisch onderzoek in het kader van nazorg in het plangebied 'Masemude' te Monster. Delftse Archeologische Rapporten 59, Delft.
- Bult, E.J. en J. de Bruin, 2005: Een inventariserend archeologisch veldonderzoek op een nieuwbouwlocatie aan het Weideland te Monster (gemeente Westland). Delftse Archeologische Rapporten nr. 41.
- Bult, E.J., Jongma, S.H. & L. Smit, 2006: Monster, een bouwlocatie in de Westlandse Zoom (Gemeente Westland). Een Inventariserend Veldonderzoek. Delftse Archeologische Rapporten 64.
- Fuijk, I. de & B. Penning, 2019: Sloop voormalig gemeentehuis Monster, gemeente Westland. Een archeologisch bureauonderzoek. Delftse Archeologische Notitie 206.
- Kerkhof, M., 2012: Toelichting bij de archeologische beleidskaart van de gemeente Westland. Delftse Archeologische Notitie 20.
- Kruijthof, M.L. & L.C. Nijdam, 2017: Monster, Choorstraat 16 (Gemeente Westland). Een archeologisch bureauonderzoek. ArGeoBoor rapport 1493, Lippenhuizen.
- Kruijthof, M.L. & L.C. Nijdam, 2021: Rioolvervanging Burgemeester Kampschöerstraat en Doctor van den Brinkstraat, Monster (gemeente Westland). Een archeologisch bureauonderzoek. ArGeoBoor rapport 1540, Beetsterzwaag.
- Oude Rengerink, J.A.M., 2005: Inventariserend archeologisch onderzoek Locatie Zorgcentrum De Opmaat te Monster. Oranjewoud Archeologisch Rapport 2005/107, Heerenveen.
- SIKB 2018: Bureauonderzoek, Protocol 4002, KNA versie 4.1
- Van der Zee, R., 2016. Tracé aardwarmte, gemeenten Westland en Den Haag. Een Bureauonderzoek. ADC-rapport 4068.
- Vos, P., IJsselstijn, M., Jongma, S. en S. de Vries, 2017. Het ontstaan van Westland-Delfland, gebaseerd op paleo-landschappelijk onderzoek en getijsysteemkennis. Toelichting op de regionale paleo-landschappelijke kartering, uitgevoerd in het kader van het uitbrengen van de Atlas van het Westland. Delft Archeologische Rapporten nr. 130 (DAR 130).

Bronnen Kaarten en Overige bronnen (geraadpleegd in juli 2023)

- AHN-4 2020-2023. Actueel Hoogtebestand Nederland. Geraadpleegd op <https://ahn.arcgisonline.nl/ahnviewer/>.
- Alterra 2014: Bodemkaart van Nederland digitaal 1:50.000. Geraadpleegd in ARCHIS 3.0.

Alterra 2019: Geomorfologische kaart van Nederland digitaal 1:50.000. Geraadpleegd in ARCHIS 3.0.

Archis 3.0 2023: Archeologisch Informatie Systeem (onderzoeksmeldingen en vondsten t/m mei 2023).

Bureau Militaire Verkenningen 1870 - 1950. Militair Topografische Kaarten, Bonnebladen 1:25.000. Geraadpleegd op <http://www.topotijdreis.nl>.

Kadasterkaart (minuutplan) 1811-1832. minuutplan Wateringen, Zuid Holland, sectie D, blad 01 <http://beeldbank.cultureelerfgoed.nl/>.

Kadaster 1950-2019. Topografische kaarten 1:25.000 van Nederland. Geraadpleegd via <http://www.topotijdreis.nl>

Kruikius, N. & J. Kruikius 1712: 't Hooge heemraedschap van Delflant met de alle steden, dorpen en ambachten, Alphen aan den Rijn.

Van Liere, J., 1948: Bodemkaart. Overzichtskaart van het Westland. Stichting voor Bodemkartering. Wageningen Holland.

Vos, P., M. van der Meulen, H. Weerts en J. Bazelmans 2018: Atlas van Nederland in het Holoceen. Landschap en bewoning vanaf de laatste ijstijd tot nu, Amsterdam (Prometheus).